

Opis techniczny

1. Podstawa opracowania

- 1.1 Zlecenie Inwestora
- 1.2 Plan zagospodarowania terenu SUW i zbiorników wody w skali 1 : 500
- 1.3 Projekt technologii funkcjonowania SUW i zbiorników wody
- 1.4 Inwentaryzacja istniejących urządzeń el. na terenie SUW
- 1.5 Obowiązujące w projektowaniu przepisy i normy

2. Zakres dokumentacji

Dokumentacja zawiera następujące projekty :

- projekt kablowej sieci rozdzielczej i kabli sterowniczych nn
- projekt instalacji el. w zbiornikach wody
- projekt sterowania radiem załączania pomp głębinowych
- projekt zasilania i sterowania chloratora

3. Dane energetyczne Stacji Uzdatniania Wody

- **moc przyłączeniowa**   **Pprz = 40,0 kW**
- napięcie zasilania $U_n = 3 \times 400/230 \text{ V}$
- ochrona przed dotykiem pośrednim: samoczynne odłączenie zasilania, układ sieci TN-C i TN-C-S
- pomiar energii elektrycznej - półpośredni, wspólny dla siły i światła w rozdzielni głównej.

4. Stan istniejący

Stacja Uzdatniania Wody jest zasilana ze stacji transformatorowej „Przyłogi 2” osobnym obwodem napowietrznym, który kończy się na terenie działki słupem krańcowym. Obwód zasilający jest wykonany przewodami 4 x AL. 50 mm² o długości około 450 m. Rozdzielnia główna SUW jest zasilana ze słupa kablem ziemnym typu YAKY 4 x 120 mm² o dł. około 155 m. Rozdzielnia główna jest wykonana jako wolnostojąca typu SXRo i składa się z 4 członów: człon zasilający, człon pomp głębinowych, człon pomp poziomych i człon odbiorów drobnych zasilający pompę płuczącą

2 chloratory i 2 sprężarki. Pomiar rozliczeniowy energii elektrycznej znajduje się poza rozdzielnią na tablicy pomiarowej zlokalizowanej na ścianie budynku obok rozdzielni. Zainstalowany układ pomiarowy jest układem półpośrednim zasilanym z przekładników prądowych 75/5 A i składa się z licznika energii czynnej i biernej. W układzie pomiarowym jest zainstalowana sygnalizacja przepalenia bezpiecznika obwodów napięciowych. Moc przyłączeniowa dla SUW wynosi 40 kW. Pompy głębinowe pompują wodę do zbiorników wyrównawczych a później są tłoczone do sieci przez zestaw hydroforowy składający się z 3 pomp o mocy 5,5 kW. Pompy są sterowane poziomami wody w zbiornikach. W stacji wodociągowej jest wykonane zasilanie w energię elektryczną 2 chloratorów ale same chloratory nie są przyłączone do układu chlorowania. W projekcie modernizacji SUW planuje się likwidację studni nr 1 znajdującej się na terenie stacji.

4. Stan projektowany

W projekcie technologii przewidziano budowę 2 nowych zbiorników o pojemności 100 m³ wody, które będą zasilane wodą z projektowanych 3 studni głębinowych. Załączanie pomp będzie się odbywało drogą radiową, poziomami wody w projektowanych zbiornikach. Należy zachować istniejący układ sterowania istniejących pomp głębinowych. Po wykonaniu projektu modernizacji należy na nowo ustawić poziom sterowania w istniejących zbiornikach wody, takie same jak w zbiornikach projektowanych. W pomieszczeniu chlorowni będzie zainstalowany jeszcze jeden

chlorator, który będzie chlorował wodę w projektowanych zbiornikach wody. Chlorator będzie załączany wodomierzem zainstalowanym w komorze zasuw. Razem z chloratorem będzie zainstalowany falownik, który będzie sterował dozowaniem chloru przez chlorator.

Wykonanie zasilania oświetlenia zbiorników wody, sterowania radiem i zasilania chloratora nie spowoduje wzrostu mocy przyłączeniowej SUW.

5. Projekt kabli zasilających zbiornik wody

Do zasilania oświetlenia zbiorników wody dobrano kabel YKY 3 x 2,5 mm², o długości 76,0 i 11,0 m.

6. Projekt kabli sterowniczych nn

Kable będzie łączył sondy czujnika poziomu wody w zbiornikach wody z elektronicznym czujnikiem poziomu wody typu CP – 63 zainstalowanym w rozdzielni głównej. Dobrano kabel YKSYekw 10 x 1,5 mm² o dł. 76,0 i 11 m. Kable do sterownicze prowadzić obok kabla zasilającego oświetlenie zbiorników wody. Przy skrzyżowaniu z innym uzbrojeniem podziemnym kable chronić w rurze z polietylenu typu Arot A 50 mm. Inny kabel sterowniczy będą łączyły wodomierz z falownikiem chloratora. Dobrano kabel YKSYekw 3 x 1,5 mm² o dł. 20,5 m. W komorze zasuw kabel układać na uchwytych dystansowych na betonie, samo podejście do woltomierza wykonać w rurze ochronnej. Trasę kabli pokazano na rys nr 4.

7. Instalacje elektryczne w zbiornikach wody

7.1 Wytyczne technologiczne dla projektowanych zbiorników wody

W obu zbiornikach należy wykonać takie same instalacje, lecz do pracy może być załączona tylko zestaw sond w jednym zbiorniku. Wyposażenie obu zbiorników w sondy umożliwi prace jednego zbiornika przy remoncie drugiego.

7.2 Instalacje elektryczne w zbiornikach wody.

Przy włączach do zbiorników wody projektuje się zlokalizowanie szafek czujników.

W każdej szafce będą zainstalowane transformatoriki obniżające napięcie 230/12 V i gniazdo wtyczkowe do oświetlenia zbiornika wody przenośną lampą oświetleniową. Do listwy zaciskowej będą przyłączone również przewody sondy SW - 1. W celu uniknięcia falowania wody w zbiorniku na wskazywanie przez sondy poziomu wody, przewidziano montaż rury stalowej Ø 100.

Rurę mocować do drabinek wewnętrznych zbiornika. Sondy umieścić wewnątrz rury.

Konstrukcje szafek pokazano na rysunkach nr 7 i 8. Wokół zbiorników należy ułożyć uziom otokowy z bednarki stalowej ocynkowanej # 25 x 4 mm i przyłączyć do stalowej konstrukcji zbiorników w poprzez dwóch złącz kontrolnych. Przy skrzyżowaniu kabli zasilających z uziomem otokowym, na uziom nałożyć dwie rury winidurkowe RS 37 i RS 47 nasunięte na siebie.

8. Projekt zasilania chloratora.

Projektowany chlorator będzie zlokalizowany w istniejącej chlorowni. Chlorator zasilić przewodem YDY 5 x 2,5 mm² z rozdzielni głównej z członu zasilającego istniejące chloratory. Przewody układać na uchwytych dystansowych mocowanych do ściany stacji. Projektowane przewody przyłączyć do zacisków falownika sterującego dawkowaniem chloru. Załączanie chloratora i ilość dostarczonego chloru będzie zależała od wskazań wodomierza zainstalowanego w komorze zasuw. Wodomierz będzie przyłączony do falownika kablem sterowniczym typu YKSYekw 3 x 1,5 mm² o długości 26 m. Prowadzenie kabli zasilających pokazano na rys. nr 4. Chlorator należy zakupić razem z wodomierzem wyposażonym w nadajnik oraz falownikiem.

9. Projekt sterownia pomp głębinowych drogą radiową.

Projektowane pompy głębinowe w studniach S I, S II i S III będą załączane drogą radiową przy pomocy urządzenia typu MTR – 3 produkcji Przedsiębiorstwa „ELEKTRON” Zielona Góra.

Antenę nadawczo-odbiorczą zamontować na ścianie budynku SUW w kierunku projektowanych studni. Sterowanie pomp będzie się odbywało poziomami wody w zbiornikach wody. Pompy będzie załączał poziom minimalny wody i wyłączał poziom maksymalny. Pompy S I i S II będą uruchamiane natychmiastowo a pompa S III z 15 sekundowym opóźnieniem. Opóźnienie należy ustawić na sterowniku pompy. Poziomy wody w zbiornikach będą odwzorowane przez elektroniczny czujnik poziomu wody typu CP – 63 i swoimi wyjściami przekaźnikowymi będzie sterował pompami głębinowymi i zabezpieczał pompy hydroforowe przed suchobiegiem. Styki przekaźnika przed suchobiegiem należy włączyć szeregowo w istniejący obwód zabezpieczający pompy przed suchobiegiem. Urządzenia do sterowania należy montować na szynie TH 35 montowanej w rozdzielni głównej. Poziom przelewu wody w zbiornikach będzie sygnalizowany lampą czerwoną z buczkiem, którą należy zainstalować na zewnętrznej ścianie stacji. Lampę zasilić przewodami YDY 3 x 1,5 mm².

10. Ochrona przed dotykiem pośrednim

Dodatkową ochroną od porażeń prądem elektrycznym będzie **samoczynne odłączenie zasilania, układ sieci TN - C** i instalacja w przepompowni **układ sieci TN – C – S**. Całość ochrony od porażeń wykonać z pakietem norm PN-IEC – 60364 – 4 i aktualnymi PBUE. Należy również wykonać połączenia wyrównawcze jeżeli między częścią przewodzącą dostępną i częścią przewodzącą obcą nie jest zachowana odległości 2 m (zasięg ręki). Połączenia wykonać bednarką stalową ocynkowaną # 20 x 3 mm.

11. Uwagi końcowe

Linie kablowe nn wykonać zgodnie z normą N SEP - E - 004. Całość robót wykonać zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano - montażowych, część V - instalacje elektryczne”.

Obliczenia techniczne

1. Obliczenia szacunkowe dla obwodu zasilającego.

1.1 Obliczenia dla linii napowietrznej.

SUW jest zasilany ze stacji transformatorowej przewodami 4 x AL 50 mm², $J_{dd} = 220 \text{ A} > J_b = 80 \text{ A} > J_{bc} = 68,0 \text{ A}$, ponadto $1,45 \times J_{dd} = 319 \text{ A} > J_2 = 128 \text{ A}$. Długość obwodu 260 m.

1.2 Obliczenie spadku napięcia .

$$dU\% = \frac{100 \times 40\,000 \times 260}{33 \times 50 \times 400^2} = 3,94 \%$$

1.3 Obliczenie skuteczności ochrony dodatkowej .

$$R_p = 0,0465 + 2 \times 0,26 \times 0,641 = 0,5884 \, \Omega$$

$$X_p = 0,1044 + 2 \times 0,26 \times 0,083 = 0,1746 \, \Omega$$

$$Z_p = 0,6138 \, \Omega$$

$$J_{zw} = 230 / 1,25 \times 0,6138 = 484,3 \text{ A}$$

$$J_w = 80 \times 3 = 240 \text{ A}$$

$J_{zw} > J_w$ ochrona jest skuteczna.

2. Obliczenia dla kabla zasilającego SUW

Istniejący kabel typu YAKY 4 x 120 mm² o $J_{dd} = 157 \text{ A} > J_b = 80 \text{ A} > J_{bc} = 68,0 \text{ A}$, ponadto $1,45 \times 157 = 227,65 \text{ A} > J_2 = 128 \text{ A}$. Długość kabla 155 m.

2.1 Obliczenie spadku napięcia

$$dU\% = \frac{100 \times 40\,000 \times 155}{33 \times 120 \times 400^2} = 0,9785 \%$$

Całkowity spadek napięcia wyniesie:

$$dU\% = 3,1034 + 0,9785 = 4,9185 \%$$

2.2 Obliczenie skuteczności ochrony dodatkowej.

$$R_p = 0,6028 + 2 \times 0,25 \times 0,155 = 0,4027 \, \Omega$$

$$X_p = 0,1759 + 2 \times 0,067 \times 0,155 = 0,2429 \, \Omega$$

$$Z_p = 0,4575 \, \Omega$$

$$J_{zw} = 230 / 1,25 \times 0,4575 = 402,2 \text{ A}$$

$$J_w = 80 \times 3 = 240 \text{ A}$$

$J_{zw} > J_w$ ochrona jest skuteczna.

5. Dobór kabla zasilającego oświetlenie zbiorników

Dobiera się kabel typu YKY 3 x 2,5 mm² o $J_{dd} = 29 \text{ A} > J_b = 10 \text{ A} > J_{bc} = 0,45 \text{ A}$, ponadto $1,45 \times 29 = 42,05 \text{ A} > J_2 = 9,6 \text{ A}$. Długość kabla $76,0 + 11,0 = 87,0 \text{ m}$.

5.1 Obliczenie spadku napięcia

$$dU\% = \frac{200 \times 100 \times 87,0}{57 \times 2,5 \times 230^2} = 0,1725 \%$$

Całkowity spadek napięcia wyniesie:

$$dU\% = 4,9185 + 0,1725 = 5,8056 \% < dU \text{ dop} = 7 \%$$

5.2 Obliczenie skuteczności ochrony dodatkowej.

$$R_p = 0,4027 + 2 \times 7,4 \times 0,087 = 1,6903 \Omega$$

$$X_p = 0,2429 + 2 \times 0,1 \times 0,087 = 0,2612 \Omega$$

$$Z_p = 1,7065 \Omega$$

$$J_{zw} = 230 / 1,25 \times 1,7065 = 107,8 \text{ A}$$

$$J_w = 10 \times 5 = 50 \text{ A}$$

$J_{zw} > J_w$ ochrona jest skuteczna, czas wyłączenia $> 0,1 \text{ s}$.

6. Dobór przewodu zasilającego chlorator

Dobiera się przewody typu YDY $5 \times 2,5 \text{ mm}^2$ o $J_{dd} = 24 \text{ A} > J_b = 10 \text{ A} > J_{bc} = 1,1 \text{ A}$, ponadto $1,45 \times 24 = 34,8 \text{ A} > J_2 = 16 \text{ A}$. Długość przewodu 20,5 m.

6.1 Obliczenie spadku napięcia

$$dU\% = \frac{100 \times 370 \times 20,5}{57 \times 2,5 \times 400^2} = 0,1725 \%$$

Całkowity spadek napięcia wyniesie:

$$dU\% = 4,9185 + 0,1725 = 4,9518 \% < dU \text{ dop} = 7 \%$$

6.2 Obliczenie skuteczności ochrony dodatkowej.

$$R_p = 0,4027 + 2 \times 7,4 \times 0,0205 = 0,7061 \Omega$$

$$X_p = 0,2429 + 2 \times 0,1 \times 0,0205 = 0,2612 \Omega$$

$$Z_p = 0,74 \Omega$$

$$J_{zw} = 230 / 1,25 \times 0,74 = 212,75 \text{ A}$$

$$J_w = 10 \times 10 = 100 \text{ A}$$

$J_{zw} > J_w$ ochrona jest skuteczna, czas wyłączenia $> 0,1 \text{ s}$.

7. Dobór agregatu prądotwórczego

Agregat prądotwórczy dobrano tylko dla pomp hydroforowych. W zestawie są zainstalowane trzy pompy o mocy 5,5 kW. Do pracy są załączane dwie pompy a trzecia jest pompą rezerwową. Agregat będzie dobrany dla pracy pierwszej pompy i rozruchu drugiej pompy.

$$J_{rozr} = 1,1 \times (10,7 + 10,7 \times 6,8) = 91,9 \text{ A}$$

Dobiera się stacjonarny agregat prądotwórczy AP 65E o mocy 65 kVA, o $J_n = 99 \text{ A} > J_{rozr}$.

Opracował :

